

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50
Egy hóra 1.—
Egyes szám 4 kr

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kiadóhivatal:

Főpocz, a város
házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábos petít
soronként 5 kr-ával
számoltatnak.

A czéh-rendszerről.

Debreczen, február 19.

A czéh-rendszer volt, mint ezt teljes épségében a középkorban látjuk, a társadalmi kérdés legszebb megoldása.

Mester, segéd, inas egy családot képezett. Az együttélésnek tudata oly erkölcsi erőt ébresztett bennük, hogy teljes odaadással fűződtek egymáshoz, szeretet fejlődött ki közöttük. A mester atyai tekintélye örködött az erkölcsök felett, ő volt a tanítója mindennek, a mi jó, a segédek egymásban a testvért ismerték és szerették. A czéh-rendszer volt a kapocs, mely a mestereket egymáshoz fűzte. Alkalmazkodniok kellett a társulat rendszabályaihoz, mert a czéh fegyelmi bíróság is volt. Ezen társulati eszme az ő egyszerű valóságában igazán megvalósítható.

Később azonban a czéhek elfajultak, a sok szerzett kiváltság következtében emberi hiúság kifolyásaként egymásközötti vetélkedés állott be, az egyes czéhek merev válaszfalak által zárkóztak el egymástól, minden egyes társulat mintegy külön kasztot

kezdt képezni s a saját hatáskörében monopoliumot üzött, úgy, hogy ha valamely iparos fia más mesterséget tanult, az új czéhbe oly nehéz volt bejutni, mint hajdan az idegennek Chinába. Ez időben a mesterség szabadalom volt s aranybánya.

Természetszerűen bukniok kellett s el is törölték őket.

Az átváltozást a gépek idézték elő, melyek a sokszorosított termeléssel s olcsóbb előállítással fejlesztették az igényeket s mindinkább tért foglalva lenyomták a piacot s a kézművest, ki velök semmi tekintetben sem versenyezhetett. Az iparos nem bírván lépést tartani a gépekkel, a modern időszak szellemi röptével hanyatlott s mindinkább háttérbe szorult.

A nemzetgazdászati munka általános tételében, szabad versenytől várta a nemzeti jólét gyarapodását. Hazánkban a szabad ipar 1859-ben lett kimondva, föntartott azonban ekkor még a társulati eszme is.

Tekintsünk körül, mint látunk közel 4 évtized leforgása után? Azt, hogy a középosztály kihalt félben van.

Még csak három évtized előtt

is volt egy vagyoniilag erős, biztos alapon álló középosztályunk, aminek helyét egy utónemzedék foglalta el, amelynek kezében a koldusbotot látjuk. — Az iparos tönkre ment, kevés kivétel van ugyan, kiknek a szerencse kedvező volt s a pillanat kegyét megragadtatta velök, de a legtöbb mester képtelen, igyekezett és szorgalom daczára is megélni. Elveszti munkakedvét és lassankint lefelé süllyed. Hiszen így is, úgy is egy a sorsa: a koplalás. Munkakerülővé válik, a könnyen s jól megélhetés vágya azonban megmarad benne, kezd tehát hajlani nem a szociálizmus, de a kommunizmus felé.

Gyermekeit nem adja iparosnak. Jusson az jobb sorsra, mint atyja, — így gondolkozik — tanuljon, legyen ur. — Van-e hajlam a fiuban, vagy nincs, ki bírja-e a szülő anyagi helyzete a költséges taníttatást, vagy nem, az nem kérdés, arra nem gondol senki. A pár iskolát végzett ifju aztán megakad és nem tanulhat tovább.

Epp ez a legnagyobb baj, hogy nagyon kevés fordul közülök az iparúhoz, pedig követhetnék Németország példáját, hol érettségi-

T Á R C Z A.

(Kvitt.)

Irta: Vántsa György.

Becsapott az Istennyi, be biz'a az *Amborus* Márton bátya malmába, melyben történetesen maga a gazda is benne volt. A malom természetesen a földig — akarom mondani: a vizig égett — s ez természetes, mert a vízi malom egyrésze a vizre van építve, — mert az Isten adta menykő tüzes volt. A biz'a *Amborus* uramból csak a megüszkösödött csontokat találták meg, a többi halandó része azonban teljesen semmivé lett, az égő malom füstjével tovább szállt.

De ne kezdjük az eseményt a „viszszáján” hanem elől.

Az á . . . i . felső malom, melynek négy követ a „Hargitáról” lerohanó „seje” patakának vize hajtotta, az *Amborus* Márton molnár gazda tulajdonát képezte.

Amborus gazd' uram, a molnár mesterséget a szászföldön „Vidombákon” tanulta, a hol egy nagy és szépen berendezett malomban szolgált, mint első legény.

Meg is látszott rajta, hogy a mesterséget nem valami dib-dáb helyen sajátította el, mert még három falu határán — pedig ez nagy szó, ott a székely országban, a hol malom malmot ér — nem örültek olyan finom lisztet, mint *Amborus* uram malmába.

Nagyra is volt a tudományával és

*) A Székelyországi História-k-ból.

oly elbizakodottá lett, hogy alig bírtak vele. Nem is volt csuda. A székely asszonyok, ha ünnepi kalácsot, mindennapi kenyeret sütöttek, azok lisztjének okvetlenül *Amborus* malmából kellett kikerülni. Volt is a háznál perpatvar, ha a gazda más malmába vitte az őrleni valót. Látja gazdám (a székely asszonyok férjeiket gazdájoknak hívják) szalonnás lett a kenyér, a kalács meg olyan mintha „kötés” gabonából való lenne, pedig egy esep eső sem érte a mi kalongyáinkat. Ugy kell miért vitte a *Kuti* uram malmába, a ki csak olyan teddel-veddel molnár, még a mesterségét sem tanulta, csak ugy esepent abba mint *Turi* a malotába. Tölem ne „kivánja”, hallja-e, hogy ebből a lisztből, melynek a tésztaja olyan mint a csiriz, hogy jó kenyeret süssek. Ott van, egye meg, legalább van szalonna „es” mellette.

Gyakran lehetett ilyen perpatvart hallani, ha a liszt nem az *Amborus* uram malmából került ki, a mi nem is csuda, hogy ha meggondoljuk azt, hogy minden asszony legnagyobb büszkeségét és gazdasszonyi művészetének fénypontját a jó és szép kenyér képezi.

E körülmény volt oka annak, hogy a környék gazdái, ha nem is szerették *Amborus* uramat, a ki nem is lévén székely, még is hozzá vitték az őrleni valót. Inkább szóba állottak azzal, a kit nem szerettek, csak a családi béke fel ne zavartassék.

Csak ugy dült is be az áldás *Amborus* uram portájára. Három szekere, mely faluról-falura járt, alig volt képes össze-

hordani az őrleni valót. A lovakon lévő esengettyük hangját már messziről megismerték az asszonyok, a mire lett a háznál lótas-futás. *Juczi* kiszaladt a kapuba, behíni a Pista molnárlegényt, a gazda meg vitte a „hombár”-hoz a vékát, az asszony meg a zsákot tartotta. Mire a molnár legény bejött, a zsák csak bekötésre várt, a mit művésziesen végrehajtott, s egy darab veres krétával valami ákumbákumot írt a zsákra, a mi a gazda neve lehetett talán s azzal vállára vette a zsákot s kivitte a szekere. A gazdasszony a kapuig kísérte, folyton adta az utasítást s hogy így meg úgy legyen megörölvé. A legénynek csak a szekerről jutott annyi ideje, hogy megmondhassa: holnapután hazahozom.

Alig telt el néhány év azon időtől, hogy *Amborus* uram A . . . on letelepedett, a környék leggazdagabb molnára lett. Az őrlési „vám”, a mit az őrleni valóból kivett, mert pénzért sohasem öröltetett, megteremte a maga gyümölcsét még pedig kettőt, egyik volt a gazdagság, a másik a felfuvalkodottság.

Ozvegy ember lévén, nem volt a ki rossz indulatait korlátok közé szorítsa. Gyermekei sem voltak, a kiknek nevelése talán más irányt adott volna gondolkozásának. Maga volt, de még sem, ott volt folyton gyarapodó vagyona, ez az ördög, mely elvetemedett embert csinált belőle.

Duhaj életet folytatott. Az Istenházát kerülte, de annál gyakrabban emlegette nevét káromkodásaiban.

Gyakran felkereste az á . . . i koresmát, mely bár távol volt malmától s ott

zett s akadémiát végzett emberek kezében van az ipar, a mesterség letéve.

Ott az iparos ma is tekintélynek örvend s gyarapszik a középosztály, mert az iparosok értelmesekek lévén, mesterségük előnyeiket kiaknázzhatják.

Németország, úgy látszik, a czéhek visszaállításán törekszik. Égető szükség gyanánt lépett előtérbe ott az iparos osztály létezésének új alapot teremteni.

A nemzetgazdászati szabadelvűségének hanyatlását mutatja ez — s győzelmét a szociális elveknek.

Czéheket fognak-e teremteni újra, avagy csak a társadalmi eszme ébredése a czél, azt még ma nem tudhatni.

E példát követni fogják Európa többi hatalmai is, az bizonyos, mert ma mindenütt szocialisztikus irányra akadunk. Mindenki csak az állam kenyerét tartja kizárólagos biztonsnak, megvédve csak az állam szárnyai alatt tudják magukat. De kérdés, ha vajjon az iparost befödik-e az állam gondozó szárnyai, mert a kézi munka nem fogja legyőzni a gyárit, sem pedig leszorítani a világpiaczi, melyet a gépek elfoglaltak.

A gyárakban kellene a közép-kornak erőteljes czéhrendszerét kötelezővé tenni, hogy a munkások is tanulják meg egymást becsülni, az ifjabb tisztelné az idősebb s régibb munkást. Így ösztönöznék egyik a másikat a jó

erkölesben; míg ma az egy hetes munkás, a serdülő ifjonez épp oly jogokat formál magának, mint a gyárban megöszült öreg. Kapván egyenlő bért, ennél fogva nem is törődik az öreg az ifjával. Ez szüli az elégedetlenséget s ébreszti a kommunistikus anarchikus hajlamokat.

A szabad ipar korlátozása visszaesés lenne; de egy jóra való nem elméleti, hanem gyakorlati ipartörvény megalkotása, ez volna kívánatos és hivatva szegény iparosaink sorsát emelni.

Dr. Rajner D.

Politikai hír.

Minisztertanács.

Minisztertanács volt tegnap délután a kormányelnökségi palotában. A minisztertanács, úgy halljuk foglalkozott azzal az indítvánnyal is, melyet Kossuth Ferencz a múlt héten a képviselőház elé terjesztett s amely tudvalevőleg az 1848-iki alkotmány létrejövésé s a szabadságharc félézredes évfordulójának nemzeti ünneppé való avatását czélozza.

Külföld.

Kihallgatáson.

Ő felsége tegnap délelőtt *Krieghammer* báró közös hadügyminisztert, *Wellersheimb* báró osztrák honvédelmi minisztert és *Beck* bárót, a vezérkar főnökét, hosszas kihallgatáson fogadta.

A képviselőház ülése.

Budapest, február 18.

Szilágyi Dezső foglalta el ma az elnöki széket. Pár napig gyöngékedett, s mai meg-

jelenése élénk örömet keltett a Házban, még pedig pártkülönbség nélkül.

Ezután *Werner* Gyula szólott a földmivelési költségvetéshez, még pedig annak egyik melléklete, a telepítési jelentés révén.

Az etnografailag és anyagilag előnyömuló oláhsággal szemben a háttérbe szoruló magyarság megerősítésére gondos telepítést sürgetett.

Ezután *Darányi* Ignác földmivelési miniszter reaszumálta a vita eddigi folyását. Szóba hozták a lótenyésztestet. Hát tagadhatatlan, hogy ebben a tekintetben is tetemes a haladás és hogy a fáradság, amit a tenyésztesre fordítunk, kifizeti magát.

A gazdasági bajok orvoslásában kellő gondot fordít a szakoktatásra s ebben a tekintetben elégségesnek tartja azokra az intézkedésekre az utalást, amelyeknek hasznosságát már nem lehet tagadni. A szőlők rekonstrukciója érdekében is megtesz minden lehetőt s nem zárkózik el *Szilgyi Pongrácz* azon ideájától sem, hogy a szőlővesszőket fegyverekkel kultiváltassák, amitől, amint tudja, maga az igazságügyminiszter sem idegenkedik.

Az apróbb észrevételek után felelt a miniszter *Rosenberg* ideájára vonatkozólag a buzapremiumra. Ha valaki, úgy ő hivatásánál és állásánál fogva igyekszik segíteni a gazdákon. De a premium arra, hogy javítsunk a gazdák helyzetén, nagyon kétséges... s a leghatározottabban helyezhetné kiállításba, hogy ebben a tekintetben még csak kísérletet sem hajlandó tenni.

Itt aztán rátért a *szociális* kérdésre. Hogy ő foglalkozik ezzel a fontos ügygyel, bizonyítja az a statisztikai füzet is, amelyet közelebbről már szét is osztat a Ház tagjai között s amely az utóbbi öt év munkabérvizonyairól szól. Főfeladat, hogy a munka- és munkahiányt paralizálják, valaminthogy az időszakok munkáját is lehetőleg megszüntessék. Megállapodás már az, hogy a munkás és a munkaadó között fennálló viszonyt általa benyújtandó törvény kodifikálja.

Az alföldi munkásviszonyok tényleg sok kívánnivalót hagynak hátra. A kormány és a társadalom csak annak a munkásnak a sorsát veheti szívére, aki csak jogos követelésekkel áll elő. A telepítést is szóba hozták. Nos, figyelmeztet, hogy ezt a munkáskérdéssel kapcsolatban idézni, nagyon veszedelmes, mert könnyen jogosulatlan igényeket és reményeket kelthet. Igen, helyes parcellázással

csak úgy szórta a pénzt, „hetykén“ gunyolva a jámbor és egyszerű székelyeket, a kik egy fél kupa bor mellett csendesen „diskurálgattak“.

Ha megtörtént, hogy egy-egy szegény embert nyomorúsága arra kényszerített, hogy tőle vagy pénzt, vagy gabonát kölcsönözzön, busás kamat mellett kapott csak s e jótéteményét is — ha annak lehet nevezni — gunyolódó szavak kíséretében s azzal a fenyegetéssel adta, hogy ha a pontos időben nem fizet, még a párnát is kihuzza a feje alul.

Teméntelen sok birtokot összevásárolt s igen poton áron, mert mindig kikereste az alkalmat arra — hogy megszorult emberrel kössön vásárt, a ki félárért oda adja a földjét, vagy tehénkéjét csak hogy pénzhez jusson.

Ha olykor-olykor az általa megkeresgetett emberek gonoszságaira figyelmeztették s mondogatták, hogy van Isten, a ki megfizet, gunyosan felnevetett s mondá: „nem adósom, de ha az volna vele is épen úgy kvittelnék, mind kendtekel...“

Majd kvittel az kenddel is... .

Ott leszek akkor én is, válaszolt nagy hetykén.

Az alvégen meghalt *Antos* Mihály uram, a ki maga után nejjén kívül hét élő gyermekét hagyott. A mig élt addig ha szegényesen is, de fentudta tartani népes családját két karja keresményéből, úgy a hogy, tisztességesen. De halálával beköszöntött házához a nyomor betegsége, mely sok ideig kinozta igen sok adóssággal terhelte kis lakóházát. Az adósságtól csak egy 3 köblös „pityóka“

földje volt szabad, mely épen az erdő alatti dülőben *Ambarus* uram 7 köblös földje és 5 köblös „törökbuza“ földje között volt. Mindig fájt a foga *Ambarusnak* e darabka földre, mely két földjét egymástól elválasztotta. Gyakran kerülgette *Antos* uramat, de soha sem tudta megkaparítani.

A haláleset meghozta a kedvező alkalmat. Mint héjja csapott le áldozatára, mert tudta, hogy az özvegynek nincs egy árva krajczárja, melylyel kedves halottját eltemethesse és siró gyermekeinek kenyeret vegyen.

Két véka kenyérnek valót küldött az asszonynak és maga is elment hozzá. A kétségbeesett asszonyt sirva találta férje holtteste mellett. Farizeus arczot öltött s vigasztalja a kétségbeesettet, hogy van jó ember, a ki nem hagyja el őket, — ott van például ő.

Most is azért jöttem — folytatá tovább a megkezdett beszédet, mert tudom hogy nincs pénze a temetésre, a maga és gyermekei fölruházására, hát elhoztam magammal száz forintot, ebből kitelik minden, még marad is. Ha a kenyérnek való elfogy, küldje el az Ilonkát, mert elhatároztam, hogy minden két hétre adok két véka lisztet.

Az asszony szabadkozott, nem akart elfogadni semmit, de *Ambarus* uram oly rafinériával beszélt, a mig nagy hálálkodás mellett elfogadta a felajánlottakat.

Szót sem érdemel — mondá *Ambarus* molnár — majd visszafizeti, vagy leszolgálja úgy a hogy tudja; nem fogunk összeveszni rajta.

Elálmélkodva néztek össze azok, a

kik a párbeszédet hallották. A könnyen hívők mondogatták: „nete-ne“, *Ambarus* uram Istenhez tért, mig ellenben a kétkedők fejet csóválva suttozták: nem teszi azt ingyen, valamibe „spekulál“.

Mosolygó arczzal hagyta el a hallottas házat, melyről le lehetett olvasni: czélt értem, enyém már a három köblös pityóka föld.

Harmadnapján eltemették *Antos* uramat, az egész falu apraja-nagyja jelen volt a végtisztességtételen.

Ambarus molnár is ott volt, de nem mint résztvevő, hanem mint „kalkuláns“, számított magában az időt, a mikor ráteheti kezét a keresőt veszítő család egyetlen vagyonkájára. Egyedül csak az ő szemében nem jelent meg a részvét könnye; az övé örömtől ragyogott.

Az egyszerű és feketére festett korporsóra hulló rögök dübörgése, a két árva jajsza egyedül csak őt nem indították meg.

Pár hónapon át a megszorított család nem látott szükségét. Minden két hétre meg volt a kenyérnek való, a többi az özvegy asszony két kezemunkájával megkereste.

Már-már a falu népe is kezdette *Ambarus* molnárt más szemmel nézni, mint azelőtt tevét, sőt meg is süvegették.

Azonban e jó vélemény kevés ideig tartott, mert még félév sem telt el *Antos* uram halála után és a szeg kiütötte magát a zsákból.

Egy vasárnapi napon, amikor *Antosné* hét kis gyermekével a templomból haza felé ment, *Ambarus* uram a koresmából

sokat lehet segíteni, fájdalom azonban itt ép úgy, mint a telepítésnél csak azokra lehet reflektálni, akik anyagilag és egyénileg is nyújtanak némi garanciát.

Egyébként is gondja van rá, hogy az állami kezelés alatt álló alapok, a községi birtokok bérletével lehetőleg segítsenek a köz-állapotokon. A hitbizományokra vonatkozólag az igazságügyminiszteriumban alapos munkálatok folynak. Már most tárgyal egy hitbizományossal, aki birtoka egy részét hajlandó átengedni apróbb bérletek számára. Ugyane téfelnél tiltakozik az ellen, hogy őt a nagybirtok propagálásával vádolják. Ajánlja a költségvetést elfogadásra.

A nagyszabású polemikus beszéd élénk hatást tett pátkülönbség nélkül s a hatás megkapóan nyilvánult abban az általános helyeslésben, mely Darányit beszédközben és beszéde végén honorálta.

Thaly Kálmán a rajna-duna csatorna kiépítése érdekében szólott.

Ezután Miklós Ödön a mezőgazdaság bajjaival foglalkozott és sürgette azoknak orvoslását olyan eszközökkel, amelyekhez joggal fűződnek remények. Beszédét élénk helyeslés kísérte.

Magyar gör. kath. püspökség.

Irta: György Endre.

II.

El kell ismernünk, hogy ezen püspöki megye kiszakítása nem fog nagy nehézségek nélkül megtörténni. Ismeretes a nehézségek hosszú láncolata, mely a szamosújvári püspöki megye kikerítésekor az egyes egyházak beosztásakor tényleg felmerült, valamint ismeretes az is, hogy már akkor kénytelen-kelletlen előállott a helyzet, egyes egyházak beosztásánál a vezérelvtől eltekinteni, sőt — méginkább a nagyváradvival szemben — egyes esetekben a nemzetiségi elvet is feladni. Ez a nehézség fokozottabb mértékben fog az új püspökség felállításával fennforogni, — mert a magyarajku görög-katholikusságnak csak zöme lakik együtt, egyes szigetek távol kiesnek. Hogy ezekenél fogva teljesen magyar ajku egyház-megye helyett csak egy tulnyomólag magyar ajku kielégítő megoldás lesz a

többiekénél az oltári nyelv szabadon hagyása mellett, de viszont azzal a biztosítással, hogy más egyházmegyék is megszűnnek tisztán nemzeti egyházmegyék lenni s az ott lakó magyar ajkuak részére a magyar nyelv jogai biztosítva lesznek: előre látható; s mi, a kik a kérdés objektív igazságos megoldására törekedve, nem szeretnők azt a látványt, hogy nemzetiségi küzdelmek tanyája legyen az egyház, nem támadó, de védő fegyvert keresvén a megoldásban, a magyar nyelv oltári jogosultságának biztosítását egy ilyen püspökség felállításával is elegendőnek tartanók.

Hazafias örömmel kell konstatálnunk, hogy magára a főcélra, a magyar nyelv oltári jogosultságára nézve széles ez országban ellenkező nézet nem nyilvánult. Az egyházi hatóság legilletékesebb feje, az esztergomi hercegprímás és az államkormány feje, a miniszterelnök teljes egyértelműséggel konstatálták a magyar nyelvnek természetes jogait, s bár hangsúlyozták a mindenki előtt ösmeretes nehézségeket, melyek miatt a gyors megoldás közel idő alatt nem várható, kifejezést adtak azon reményöknek, hogy az kedvező lesz, mert a kérelem jogos.

Ugyanezen nézet nyilvánul kivétel nélkül a napi sajtóban; ugyanezen nézet tartja most diadalmas körutját Szabolcs-megye lelkes kezdeményezésére a törvényhatóságok üléstermeiben. Tudtunkkal még nem emelkedett egyetlen dissonans hang, az egész nemzet illetékes és illetéktelen közvéleménye egyáltalában pártolja ezt az ügyet, mint a hazafiság és osztó igazság feltétlen postulatját.

Azok a nehézségek, a melyek az ügy előző stádiumába itt-ott e tekintetben is nyilvánultak, s a melyekre a miniszterelnök ur czélzott beszédében, ez idő szerint vagy teljesen megszűntek, az illető helyeken más meggyőződés kerülven felszínre, vagy félreállva a küzdelem teréről nem akarják a nehézségek fokozását, előzőleg igazat adva a magyar ajkuak kérelmének, vagy — legrosszabb esetben — pusztán a nyilvánosság háta megett

törekedvén nézeteiknek most is még érvényre jutást szerezni.

Ebben az utolsó esetben nehéz a küzdelem velők. Nehéz, de nem lehetetlen. Az igazság ereje épen abban áll, hogy a leghomályosabb rejteketek is felkeresi, a napfény erejével behatol oda és kényszeríti világosan látását. Lehetetlen, hogy a történelmi fejlődés ismerete, az osztó igazság érzete és a hazafias érzelem melege sokáig engedjék a jelenlegi állapotoknak fentartását. Hiszen annyira tartathatatlans minden ellentétes érvelés.

Volt alkalmunk reá mutatni arra, hogy az Unio megkötésének egész története, a florenzei zsinat lefolyása, s később a Magyarországon lefolyt unionalis tárgyalások fényesen igazolják, mikép a görög-katholikusoknak az anyanyelv használata a „ritus graecus“ alatt bennfoglalt joga maradt, hogy az egyház egysége szempontjából itt áldozatot nem hozhattak, mert az egyik szerződő fél püspöke, mint Nilles okmányai igazolják, nem is tudott latinul, a másik fél pedig kikötötte a nemzeti nyelvet; kimutattuk, hogy a keleti szertartás correspondens természetű feltétlenül megköveteli a nép együtt működését, s az ismét a szolgálat értését, nehogy, — mint a Magyar Állam július 5-iki értékes cikkében olvassuk — a vesperálás alkalmával a „Prisedsu szolacu nazapad“ (Nyugvóra szálván a nap...) helyett egészen nyugodt lélekkel énekeljék: „Présed s a szent szén az apád“, s a magyarok szláv éneklése a husvéti kilencedik Imrosznál általános legyen; kimutattuk, hogy a jog a keleti felfogás szerint elvülhetlen, igaz jog, melyről lemondani nem is lehet, az egyház jól felfogott érdekében nem is tanácslatos.

De kimutattuk azt is, hogy még a szigorubb latin felfogás szerint is áll az az érvelés, a melylyel VIII. János pápa a szláv liturgia használatát megengedte, mert — úgy mond — „nemesak három (héber, latin és görög) hanem miként írva van, valamennyi nyelven illő dicsérni az Istent.“ Kimutattuk azt is, hogy ha valahol van opportunitási ok megengedni

kissé „illuminált“ állapotban kilépve hozzájuk esatlakozott és haza kísérte őket.

Alig értek a pitvarba, már megkezdette a maga mondókáját, de már a maga megszokott módja szerint. Már édes jó asszonyom tovább nem adok semmit, mert a mit eddig adtam, annak az ára többre megy, mint annak a sovány három köblös pityóka földnek az értéke.

Miféle földnek Ambarus uram?

Ugyan ne tegye magát, mintha nem tudná. Hát annak az egynek, mert több nincs is s nem is lesz, a melyik ott az erdő alatti dülőben az én birtokomat egymástól elválasztja.

De ki ígérte azt Ambarus uramnak? Én? Tudtommal nem.

Talán azt hiszi Antosné asszonyom, hogy a maga szép szeméért meg a hét szurtos gyermekeért adtam azt a száz forintot, meg azt a sok lisztet? „Nem oda buda“, olyan bolond nem vagyok, hanem adtam azért a földért, mely nekem láb alatt van.

De nem ezt mondotta akkor Ambarus uram akkor, hanem azt, hogy megfizethetem úgy a mint tudom, vagy le is szolgálhatom. Igaz, hogy nem fizettem, de magam és nagyobb fiam heteken át szolgáltunk, a míg a nagy munka idő tartott.

Mondtam, a mit mondtam, az akkor volt. Most meg itt van a szerződés írja alá s punktum, a mit szolgáltak nálam, azt betudtam a kamatokba. Végezzünk gyorsan, nincs időm haszontalan „teréselésre.“

De Ambarus uram ne adja az én és hét gyermekeim kezébe a koldus botot.

Gondoljon a jó istenre, a ki felettünk van, lát és tud mindeneket s nem fogja büntetlenül hagyni a lelketlen tettét.

Hagyja, vagy nem hagyja, mit törődöm én azzal? Bezzeg akkor, a midőn bajban volt, nem ő, hanem én segitettem s mégis olyan nagyra van vele. Ha nem adja a földet beperelem s még a ruhát is levételem magáról.

A szegény kétségbeesett asszony megijedt a pertől s zokogva aláírta a szerződést, a mit e szavakkal adott át a molnárnak.

Itt van. Engem s gyermekeimet koldusbotra juttatott. Fizessen meg ezért az Isten. Soha se egyik abból, a mi azon a földön terem s a midőn az első termést haza viszik, az Istennyila esapjon be átkos portájára.

Ne „óbégasson“, hanem adja ide azt a szerződést. Így ni, most már kvittek vagyunk. Atkára mit sem adok, mert az épen olyan mint az imádkozása haszontalan.

Távozzék e hajlékból Isten káromló szavaival ne rontsa meg koldusbotra juttatott ártatlan gyermekeim lelkét. Fizesse meg az Isten. Én hiszem, hogy megfizet. Távozzék.

Jól van no. Megyek már, jó hogy tartozása megfizetését is nem bizta az istenre. Különben, ha ő is akar kvittolni, legalább ketten isleszámolunk. Megyek már.

Zokogva borult a szerencsétlen asszony a rozoga asztalra, kis gyermekei bamba tekintettel s szepegve állottak körül siró anyjukat, nem tudták mi történt? Letörle könnyeit s maga köré gyűjté gyermekeit s mondá: imádkozunk

édes gyermekeim. Összekulesolták kis kezeiket és anyjuk után rebegték a „Miatyánk“-ot...

Valjon meghallgatta-e az Ur?

Ambarus uram, mint aki igen jól végezte dolgát, mosolyó arczezal sietett, nem haza, hanem a koresmába, áldomást inni a vásárra.

Telt-múlt az idő. A forró nyár utolsó napjaiban csak úgy folyt a mezei munka, mint máskor. Sietett mindenki a „betakarodással“.

Ambarus uram idegen munkásai is, mert gyalázatos tette után székely munkást nem kapott, ott dolgoztak a mezőn, dél felé járt az idő, amikor Ambarus molnár három megterhelt szekere a pityókával Antosné földjéről elindult. Az első szekeret maga a gazda hajtotta.

A „Miezőg“ felől hirtelen fekete terhes fellegek tornyosultak, a bekövetkező zivatar tompa dübörgése már hallatszott. Alig értek a falu alá, már nagy cseppekben kezdett hullani az eső. A villámlások egymást érték, a menydörgések földet rázó hangja perczig sem szünetelt.

Ambarus uram gyorsan hajtott, hogy mentől előbb fedél alá jusson. Mire portájára ért, a zivatar teljes erővel dühöngött, mintha végítéletet akart volna tartani a bünös emberek felett.

Alig lépett be háza ajtaján vakító villám hasítá szét a levegőt s rácsapott Ambrus uram házára.

Kvitt! mondá az Ur a menydörgés földetrázó hangján.

A többit tudjuk mi történt.

az anyanyelv használatát, a magyar ajku görög-katholikusoknál feltétlenül meg van mind. Van-e állam széles e világon, melynek területén minden görög-katholikus használhatja nemzeti nyelvét, még ha az a faji aspirációk miatt kényelmetlen is az állami egységnek, csak az állami nyelv az tilos? Van-e nemzet széles e világon, mely a szentszék iránt érzett deferenciából szervezi a nemzeti egyházakat legujabb törvényhozásában is, csak épen a saját magáérol felelkezik meg?

Hogy a hazafiság szempontjából mit eredményezett ez az elnézés: nem kell messze keresnünk. Azon hitközségek közül, melyek még 1868-ban csatlakoztak a magyar mozgalomhoz, ez idén — lapokban közölt adatok szerint — már több volt, a melyik megtagadta a millennium megünneplését, s volt egy tőzsgyökeres magyar község, a hol a vallásos élet nem nagy öröme a templom előtt szónokolta el a millennium napján a szolgálatot megtagadó görög katolikus román lelkészrol az egyházigondnok, hogy... De nem folytatom. Lehet tuzlás vagy elfogultság, nekem azonban ugy tetszik, hogy Szabolcsmegyében közvetlen Debreczen alatt sem lettek volna soha olyan felfujt uzelmek, minők ama hirhéd két iskolában hatóságilag megállapítottak.

Utoljára is az egyháznak is érdeke az erkölcsök ezen elvadásának utját vágni; s mikor tisztán az olesó igazság nevében nem támadási, de önvédelmi szempontból kéri a magyarnyelv is a maga jogait: lehetetlen a non expedittel válaszolni reá!

Az egyház katolikus voltára és konzervatív természetére is kár hivatkozni. Vagy legalább alkalmasabb időt kell keresni rá.

A magyar görög-katholikusok csak azt kéri, amit a zágrábi érseki megye római katolikusai épen napjainkban megkaptak. Ha azok, kik jog szerint igényt nem tarthatnak rá, megnyerték; mi alapon volna megtagadható azoktól, kiknek tiszta, szerződéses, századok óta folyton respektált jogalapjuk van reá!

S ha nemzeti irányban nem akar engedményeket tenni bizonyos áramlat: ugyan miért nem emelte fel fejét akkor, a mikor nemzeti alapon szervezkedett Magyarországon magának a szentszéknek támogatásával a görög katolikus egyház, mikor ezeket a szervezéseket a törvényhozás szankcionálta, sőt megtoldta azzal, hogy a görögkeletieket is beszoritotta két oly nemzeti szervezetbe, amelyben a magyarnak nincs semmi helye? Nem emlékezünk reá, hogy akkor felemelték volna tiltakozó szavaikat.

Es ha akkor, a katolikus elvel elentétesen megalkották a nemzeti egyházakat Magyarországon, természetesen megfelelkezővén arról, hogy Magyarországon magyarok is vannak: van-e joga ugyanazon tényezőknak ma egyszerűen az általok feladott elvre igaztalanul hivatkozva vállat vonni a magyarajkuak kérelmére, kik az így megrosszabbodott helyzetben kéri ugyanazt s oda kiáltani gunyosan nekik: Megadtuk, — tetszésünk ugy hozta magával, — mindenkinek, de nektek nem. Ei, Bauer, das ist ganz' was Anderes!?

Bizonyára nem; az idő megérett. A mit méltányosságból megkapott a szláv római katolikus: az jogi alapon is, nemcsak a quod uni aequum, alteri iustum alapján megilleti a magyar görög katolikus is. S ha a nemzeti elv becsempészett az egyházba, helyesebben az absolutizmus védelme alatt nagy diadallal bevittett: akkor csak meg van az a joga Magyarországon a magyarnak is, hogy védje magát ezen elv veszélyei ellen és miután visszamenni a görög katolikus egyházban a holt latin nyelvre nem lehet, legbecselesebb kincseinek: nemzeti és vallásos öntudatának nevében követelje az

élő szláv és román nyelvvel szemben az egyedüli lehetséges védelmet: az élő magyar nyelvet.

Ez az egyszerű igazság szól Petrus Jenő ur művéből is; ez a magyar-görög katolikusok ügyének alapja s ez az egyszerű igazság szent ügyök feltétlenül bekövetkező sikerének záloga.

Táviratok.

— A Debreczeni Ellenőr saját tudósítójától. —

Polgármester választás Fiumében.

Budapest, február 19. Fiumében első alpolgármesternek újból Gellertich Miklóst, második alpolgármesternek ismét Mohovics Emidivet választották.

Jókai a felolvasó asztalnál.

Budapest, február 19. A budapesti újságírók egyesületének február 28-iki táncestélyén Jókai egy Hyparsia című vig monológot fog felolvasni. Hosszu idő után ez az első eset, hogy Jókai a felolvasó asztalnál szerepel.

Borzasztó apa.

Budapest, február 19. *Rebitsek* György gyári munkás vadházasságban élt Kuruczky Emmával. Ketten együtt látogatták sorra az éjjeli lebujszókat és mikor holtreszegen hazakerültek, sohasem mulasztották el egyet-kettőt rugni 4 gyermekükön, kik ott feküdtek a puszta padlón, majdnem meztelenül, fázva a fűtetlen szobában. Mult éjjel is ily állapotban került haza a czimeres házaspár és az elvetemedett apa újból kinozni kezdte gyermekeit. Kilógatta őket az ablakon lábaiknál fogva. A gyermekek sirására a közelben lévő tűzérkaszárnya őrsége odasietett, a gyermekeket megmentették. Elhelyezték mind a négyet.

On revient toujours.

Budapest, február 19. *Gyulai* Sámuel gróf ezelőtt néhány évvel belészeretett az orfeumban czimbalmozó Vécsy Alice bárónőbe és feleségül vette. A szép bárónővel azután elmulatta egész vagyonyát és családja csak az esetre akarta segíyezni ha elvál feleségétől. A gróf nem sokáig habozott — megindította a válópört. Vécsy Alice bárónő ekként ismét visszakerül az orfeum deszkáira ezuttal azonban nem czimbalommal, de élő képekben fogja megkeresni kenyerét.

NAPI HIREK.

DEBRECZENI ELLENŐR.

1897. márczius 1-ével új előfizetést nyitunk lapunkra.

Előfizetési ára:

Márczius hóra	1 frt — kr.
1-től április 30-ig	1 " 67 "
" május 31-ig	2 " 50 "
" június 30-ig	3 " 50 "
" decz. 31-ig	8 " 50 "

Kérjük azon t. cz. előfizetőinket, kiknek előfizetése február hó végével lejár hogy azt minél előbb megújítani sziveskedjenek. lakásváltoztatás esetében pedig ugy helybéli, mint vidéki előfizetőinket kérjük, hogy előbbi czimüket velünk közölni sziveskedjenek, nehogy a lap küldése fönnakadást szenvedjen.

— Az új honvédeimék-alap gyarapítása. Ama régi terv megvalósítására, hogy a debreczeni esata emlékét hirdető kőoroszlán a honvéd sirok fölé vitessék ki, helyére

pedig díszesebb honvéd emlék-oszlop állíttassék, már több ezer forint gyűlt össze, amelyet a város kezel. A tanács a mult évi költségvetés terhére is a mult napokban 200 forintot tétetett takarékpénztárba ezen új emlékalapjának növelése végett.

— Debreczenből szabad a sortésszállítás.

A földmivvelésügyi miniszter ma az osztrák kormányának legujabb állategészségügyi intézkedéséről körrendeletben értesítette városunk hatóságát, tudatván, hogy Ausztriába különféle ragályos betegségek miatt mely vármegyék és városok területéről tilos február 20-dikától kezdve az állatbevitel. Hajdu, Bihar, Szabolcs, Szatmár-vármegyék és Nagyvárad város területei sertésvész miatt még továbbra is tilalom alatt maradnak, ellenben Debreczen város határát már nem sorozza ezek közé az osztrák kormány.

— Közélelmezési csarnok. Dr. Balkányi Miklós még a nyolczvanas évek

végén tervbe vette Debreczenben közélelmezési csarnok építését, amelyenket Budapest székes főváros is csak a mult évben állított. A városi közgyűléshez engedélyért és támogatásért folyamodott, hogy a vásárcsarnokot felállíthassa. De a közgyűlés 1894-ben — ámbár elismerte az ily intézménynek közegészségügyi, köztisztasági és közgazdasági nagy jelentőségét, azzal a megokolással, hogy a vásárcsarnok speciális debreczeni szokásokba ütközik, Balkányi Miklós kérelmét mint nem időszerűt, nem teljesíthette. Most, hogy Budapestben megnyitk a vásárcsarnokok és azok életrealóságát, szükségességét tapasztalatok igazolják, Balkányi Miklós újból napirendre hozta a multkor elejtett ügyet. Tegnap kérvényt adott be Simonffy Imre kir. tanácsos polgármesterhez, a melyben a vásárcsarnok ügyének ujra tárgyalását sürgeti s mintbogy a mozgalom megindításában őt egyedül a város érdeke vezérelte, a további eljárás elősegítésére és megkönnyítésére felajánlja a városnak eddig tett tanulmányainak eredményét és azokat a terveket, rajzokat, melyeket ő egy kitűnő építészszel Fellner Sándorral készítettett és a melyek neki tetemes költségbe kerültek. Ajánlatában azt is hangsulyozza, hogy a vásárcsarnok létesítése azokat a féltett speciális helyi szokásokat legkevésbé sem érinti.

— Thomson Caesar hangversenye.

A debreczeni zenekedvelők ez idei harmadik hangversenye kiváló érdekességű lesz az által, hogy Thomson Caesar, az európa-szerte hirneves hegedűművész jön el rá bemutatni esodaművészetét, melyről nemcsak fővárosunk lapjai, de a külföldi lapok is ugy nyilatkoznak, hogy a tökély legmagasabb fokán áll. Közvetlen Joachim-mal, a hegedű királyival helyezik egy sorba, sőt technikáját azénál briliánsabbnak is mondják. A hangverseny f. hó 22-én hétfőn tartatik meg a zenede nagytermében. A programm szétküldése azért késett, mert a művész későn tudatta műsorát a hangverseny intézőségével. Az érdekes estély műsorában — mint értesülünk — következő számok lesznek: *Vieuxtemps* 4. hangversenye, *Goldmark* (Aria), *Thomson* (Passacaglia), *Händl* (Largo) *Chopin* (Mazurka), *Dvorzák* (csehtáncz) *Paganini* (Cenerentola). Ezeket Thomson fogja előadni. Köz-

ben **Turnay Alajos** zongoraművész játszik, ki egyszersmind Thomstont kíséri fogja. A hangverseny iránt városszerte nagy az érdeklődés.

— **Új törvényszéki orvos.** Erdély Sándor igazságügyminiszter a debreczeni kir. törvényszék területén felmerülő törvényszéki orvosi teendőket rendezés ellátásával dr. **Izsó János** zalaegerszegi gyakorló orvost bízta meg.

— **Honvéd huszár tiszti étkező.** A 2. honvéd huszár ezred parancsnoksága a Széchenyi-utcai lakatánál tiszti étkező helyiség építését kéri a várostól. A tiszti étkezőért megfelelő évi bért fizet a parancsnokság.

— **Vizsgálat a közkórházban.** Tegnap délután Körner Adolf tanácsnok, Ábrahám László t. főügyész, Varga Károly jegyző és Kondor Kálmán számvevő váratlanul megjelentek a közkórházban s annak pénztárát, kezelési könyveit megvizsgálták. Mindent rendben találtak.

— **Az egyházpoltikai törvények és a katholicismus.** A katolikus papok és az általuk vezetett néppártiak nem szünek meg a panaszszal, hogy az új egyházpoltikai törvények milyen istenellenes sérelmet ejtettek a katolikus egyház érdekein és jogain. Pedig hát a tapasztalat az ellenkezőt igazolja. Az elkeresztelések nem szereztek annyi hívet a róm. kath. egyháznak, mint amennyivel az új házassági törvény ama rendelkezése ügyes felhasználása szaporítja a kath. egyházat, amely megengedi, hogy vegyes házasságoknál a jegyesek előre megegyezhetnek születendő gyermekeik vallására nézve. A buzgó kath. papok nem is késnek összes erejüket, befolyásokat érvényesíteni, hogy minden vegyes házasság a kath. egyház népességét gyarapítsa. A debreczeni kath. plébánia is, a protestáns egyházra nézve valóságos megdöbbentő sikerrel dologozik. Alig kötetik az alsóbb néposztály körében vegyes házasság, melynél a jegyesek gyermekeiket ne a katolikus egyháznak ajánlanák fel, mindig papi befolyás következtében. Protestáns völegény és protestáns menyasszony egyforma könyvelésű hitbéli közönyvel mond le születendő gyermekének protestáns hitéről. A polgármesteri hivatalnál most is négy ilyen reverzális készült egy már nagyon is ösmeretes litografizott minta szerint. Hogy Debreczen város ősi jellegét ötven esztendő múlva mennyire megváltoztatja ez az ugynevezett apostoli buzgósággal folytatott cura pastorilis, — könnyű belátni. De hát miért nincsenek résen a prot. papok is? (Beküldetett.)

— **Seybold Károly távozása.** *Seybold* Károly kir. mérnök, aki kedvelt tagja a debreczeni ur-i társaságnak, már legközelebb elfoglalja tanári állását a kassai gazdasági tanintézetnél. *Seybold* Károly ma bucsuzott el a hivataloktól, amelyekkel összeköttetésben volt.

— **Jelmezestély.** A jogász és tisztviselői-kör holnapi jelmezestélye a farsang legnépesebb és legsikerültebb vigalma lesz. A rendezőség már megállapította a részletes programot, mely szerint jelmezestélyek csoportos bevonulása pont fél 10 órakor lesz, miért is a rendezőség lapunk útján kéri fel a közönséget, hogy az estélyre pontosan jelenjék meg.

— **Kiküldetés és költözködés.** Az állami alkalmazottaknak hivatalos kiküldetések és átköltözködések alkalmával járó illetményeire nézve a minisztertanács legközelebb a következő rendelkezéseket léptette életbe: Az az állami alkalmazott, ki rendes székhelyen kívül, de az ország határain belül levő hatóságúal vagy hivatalnál mint kisegítő munka-

erő nyer hosszabb tartamu időleges alkalmazást, vagy pedig egy helyhez kötött, oly teendő ellátására küldetik ki, melynek elvégzése legalább is két hónapot vesz igénybe: az oda- és visszautazás tartamára, valamint a közbeeső alkalmazás első nyolcz napjára a megfelelő napidíjakat, az alkalmazás több idejére azonban napidíjak helyett aránylagos, a napidíj ötven százalékánál nem kisebb, de annak hetvenöt százalékát meg nem haladó kiküldési pótlékot igényelhet. Minden egyéb természetű kiküldetés esetében a szabályszerű napidíjak járnak.

— **Megesalt asszony öngyilkossága.** A férj hűtlensége halálba kergetett egy szép kis fiatal asszonyt, a kinek pedig csak két hónappal ezelőtt esküdtött örök hűséget a csalfa ember. Bökönyi Józsefné Kóródi Eszter dohánygyári munkásnő keserűen tapasztalta, hogy házasságuk után már öt hónappal férje kezd elhidegülni tőle, — mindig durvábban bánik vele; végre pedig el is hagyta. A boldogtalan kis menyecske azt is megtudta, hogy a férje azzal az asszonnyal költözött össze, a kit ő előtte is szeretett, a kivel már az előtt is együtt lakott. Ezt a keserű csalódást, ezt a nagy fájdalmat nem tudta elviselni Kóródi Eszter. A mult héten magos-utcai lakásán petroleumba áztatott gyufamérget ivott s egy heti kínlődés után tegnap meghalt. A hullát kivitték a kórházba s ott felboncolták.

— **Hirlapirók estélye Aradon.** A vidéki hirlapirók országos szövetségének segély és nyugdíjalapja javára az aradi választmány 1897. február hó 20-án a Fehér Kereszt nagytermében estélyt és táncvizalmat rendez. A rendezőbizottság a következőkép alakult meg: Edvi-Illes László, az aradi választmány alelnöke, Tiszti Lajos az aradi választmány elnöke, Koszka Mihály, Hrabovszky Lajos a vigalmi bizottság alelnökei, Rosenberg Károly dr. a vigalmi bizottság elnöke, Benedek Árpád, Cs. Endes Dániel, Faragó Rezső, Kopár Ferencz, Nagy Sándor dr., a választmány tagjai. Belépő-díj: Személyjegy 2 frt. Családjegy 3 frt. Az estély kezdete 8 órakor. Lady patronesse-ek: Fábian Lászlóné, Hász Sándorné, Hauser Károlyné, Neumanné-Fürst Mária, özv. Kurgly Jánosné, Szathmári Gyuláné. A debreczeni hirlapirók közül ifj. *Gily* Ede, *Koncz* Akos, dr. *Nagy* Zsigmond és *Than* Gyula tagjai a rendező bizottságnak.

— **Temetés.** Óriási részvét mellett ment végbe ma délelőtt 10 órakor Tóth István ev. ref. lelkész temetése. A halottas háznál *Dicsöffy* József ev. ref. lelkész tartott emelkedett szellemű gyászbeszédet a koporsó fölött. A főiskolai kántus gyászdalokat énekelt. A temetésen jelen voltak: *Kiss* Áron ev. ref. püspök, gróf *Degenfeld* József főispán, a presbyterium, a főiskola tanári kara, a városi és megyei tisztikar számos tagja, az ev. ref. lelkészi kar teljes számban és még számos notabilitása a városnak és nagy közönség.

— **Fogyasztási adó alá eső husneműek bejelentése.** A város által bérelt fogyasztási adók törvényszerű pontos kihasználása érdekében a városi tanács a következő közérdekű határozatot hozta:

Minden iparos, a ki nyers, füstölt, páczolt vagy besózott hússal, avagy szalonnával, szalámmal s egyéb kolbászneművel kereskedik, — a melynek a mészárosok, hentesek s egyéb huskereskedők, — tartozik:

1-szor. A vágóhídra szállított és vágásra szánt jöszágot a vágóhídi igazgatónál tételről-tételre pontosan bejelenteni.

2-szor. A levágást előzőleg 6 órával a városi fogyasztási adókat bekezelő hivatalnál bejelenteni s a levágandó jöszágot után járó adókat befizetni a részökre adandó adóbárcza ellenében.

3-szor. A kereskedő, szatócs, szalonna-kereskedő, szalámmis s mind az, ki a fentebb jelzett fogyasztási adó als tartó czikkéket más helyről szállíttatja, vagy azokat itt helyben másoktól szerzi be, mielőtt azokat üzletébe hozatná s felelősségére átvénné, a fogyasztási adókat bekezelő hivatalnál bejelenteni s az azok után járó adókat befizetni.

Mindazok, kik e rendelkezések ellen vétének vagy annak teljesítését elmulasztják, jövedéki áthágást követnek el s pénzbüntetéssel sújtatnak.

4-szor. Magánfogyasztók által más beszedési körből saját szükségletükre vagy eladásra behozott hus és szalonnaművek a város fogyasztási adókat bekezelő hivatalnál bejelentendők s az azok után járó fogyasztási adó azonnal befizetendő, annyival is inkább, mert mulasztás esetén a 1895. évi 58835. számú pénzügyminiszteri rendelet alapján a mulasztó a fogyasztási adó 4-től 8-szoros összegével büntetendő.

5-ször. Bér fejében adott szalonna és hus fogyasztási adóköteles a 1887-ik évi 56737 és az 1894-ik évi 74182. számú pénzügyminiszteri határozatok szerint.

Adómentesség csak azon husra vonatkozik, melyet a gazda az általa saját szükségletére levágott állatokból nyert s melyet családjával s önálló háztartást nem vezető cselédjeivel elfogyaszt; de ezen adómentesség nem terjed ki azon husra, szalonnára stb, melyet a munkaadó a háznépéhez nem tartozó napszámosoknak, aratóknak, vagy házi-szükségeik felül külön háztartást vezető mezei vagy külső cselédeknek (majorosok) a bér egyrésze fejében (conventio) szolgáltat ki. — Az adómentes levágásból nyert hus és szalonnából ily célra kiszolgált mennyiséget a fogyasztási adókat bekezelő hivatalnál a gazda bejelenteni s az azokért járó fogyasztási adót befizetni köteles.

Mindazon gazda (vagy intézet) ki ezen bejelentést s az adó befizetését nem teljesíti, jövedéki kihágást követ el s a kihágás minőségéhez képest 2 forinttól 200 forintig terjedhető bírsággal büntetendő.

— **Betegsegélyző pénztári tagok körházi ápolása.** A belügyminiszter erélyes körrendeletben kívánja utasítani a körházak igazgatóit és gondnokait, hogy ha olyan beteg jelentkezik, a ki magát valamely betegsegélyző pénztár tagjának vallja, vagy akire nézve ebbeli minősége a felvétel alkalmával kiderül, előbb követeljen a pénztári utalványt vagy engedélyt; ha pedig a jelentkező beteg ilyen utalvány nélkül is felveendő, azonnal értesítsék a pénztárt. Mert ha elmulasztják a szabályok megtartását, a betegsegélyző pénztárra nem hárítható gyógydíjakat ők tartoznak megtéríteni s ebbeli felelősségük fegyelmi eljárás útján fog megállapíttatni.

— **Új keringő.** A kuruevilág operette egyik szerzője *Dóczy* József pénzügyigazgatósági segédtitkár, a jogász- és tisztviselő kör szombat esti vigalmára „*Óh légy enyém*” című új keringőt szerzett, melyet először ott fog játszani a cigány.

— **Tenyészlovak vizsgálása.** A városi tanács a gazda közönséget a következő intézkedéséről értesíti: A mult 1896-ik év folyamán a hortobágyi czifra ménesekben tartott kanca állományban felmerült tenyészbenaság tovatérjedésének meggátálása szempontjából, a város határterületén levő összes (mén és kanca) tenyészlovak egészségi állapotának az 1888. évi VII. t.-cz. 93. §-a értelmében hatóságilag leendő megvizsgálása elrendeltetvén, erről a gazdaközönség azzal értesítették, hogy ezen vizsgálatot egy arra kiküldött szakértő bizottság a f. 1897. év február hó 20. 21. 22. és 23-ik napjain, továbbá mártius hó 19. 20. 22. 23. 24. 25. 26. és 27-dik napjain (mely utóbbi határnapokon a lovak katonai czelokra leendő osztályozás czéljából különben is elővezetendők) a város istállójának udvarán fogja eszközölni. E vizsgálat megejtése czéljából a város határterületén levő összes 2 éven felüli (mén és kanca) tenyészlovak annyival inkább is elővezetendők, mivel az azt elmulasztók azon kívül, hogy lo-

vaik a hortobágyi czifra ménesekbe be-
bocsáttatni s a város ménei által fedez-
tetni nem fognak — kihágást követnek
el s az 1888. évi VII. t.-cz. 151. §-a és
az 1894. XII. t.-cz. 94. §-a értelmében
100 forintig terjedhető pénzbírsággal fog-
nak büntettetni.

x A közönség kedvence. Van-e az ország-
ban számottevő ember, aki Petánovits József-
et ne ismerné. Amíg az Andrassy-uton vol-
tak éttermei, addig az volt nemcsak a főváros
illustri közönségének, hanem a vidékről fel-
ránduló előkelőségeknek is kedvenc helye.
Amióta a Vigadó-tér 3. szám alá tette át ne-
mes izléssel és kiváló kényelemmel beren-
dezett éttermeit, régi vendégei ott is nagy
számmal keresik fel. De nincs is ezen mit
csodálni, lévén nyílt titok, hogy Petánovits
konyhája és pompás borai, — melyeket, ha
összevásárol, az árban nem ismer határt, —
a fővárosban manapság páratlanul állanak. A
pontos kiszolgálás és jutányos árak, de külö-
nösen az ő kollektív és udvarias modora és
a legparányibb részletekre kiterjedő figyelme,
ez az, ami őt a különben kényes és válogatós
fővárosi közönség előtt is rokonszenvesse-
teszi. Tekintve, hogy a millenniumi kiállítás
alatt itt időzött külföldiek előtt, — kiváló ma-
gyar konyhájával és pompás boraival, —
becsületünkre vált, örömmel ajánljuk őt új
helyiségeiben is közönségünk figyelmébe.

x Nemes fának nemes gyümölcse. A tavasz
közeledtével gazdaközönségünk iránti köteles-
séget vélünk leróni, midőn figyelmét felhív-
juk a világon páratlanul álló, és kizárólag
Nöthling Vilmos magkereskedésében, Buda-
pest, Calvin-tér 9. szám, kapható „Magyar
Kincstengerire”, mely esővenként 1 frt ugyan,
de az az óriási előnye van, hogy az ebből
bevetett egy hold terület éppen annyit terem,
mint a közönséges fajból 5—6 hold. Ugy
nemkülönbön kiváló konyhakerti veteményei
és virágmagvai. Ezen évtizedek óta fennálló
előkelő czég mellett, — nem a szokott lármás
reklámok, hanem a számtalan bel- és külföldi
arany és ezüst állami érmek és dicsérő ok-
levelek, valamint országos gazdasági intéze-
teink, eléggé ékesen szólnak. Árjegyzékek
kivánatra ingyen és bérmentve kaphatók.

x Mozgósítás esetére. A jelenlegi háborus
időben nagyon ajánlatos, hogy a tartalékos
tisztok az okvetlen szükséges tábori felszere-
léseket minél előbb szerezzék be Blum és
Társaságyenruházati intézetében. Budapest,
IV. Sütő-utca 2.

x Új császár és kir. czim. Különös fur-
fangja van egyes hirdető czégeknek. Egy er-
furti magkereskedő nagyban úti a dobot, hogy
ő erfurti császári és kir. udvari szállító. Tud-
tunkkal ilyen nem létezik, mert az illető
Schmidt I. C. czég csak a német császári és
kir. szállító czimet használhatja, tehát úgy
látszik a magyar közönséggel ügyesen akarja
tudatni, hogy ő a mi udvarunk szállítója. Ha
a czég kiszolgálása is ilyen szolid alapra van
fektetve, akkor nem nagy bizalma lehet köz-
önségünknek az erfurti magvakhoz.

Színház.

B. Békéssy Rózsa Magdolnája.

Fényes sikerű est volt tegnap a szin-
házban. *Baloghné Békéssy Rózsa* a kiváló
drámai szende, akit Hymen esábitott el
Tháliától, tért vissza egy estre a szinpadra,
hogy jó szíve sugallatát követve, letörölje
egy nyomorgó özvegy és gyermekeinek
szeméből a nélkülözés könnyeit.

Rákosi Jenő Magdolna czimű pa-
rasztrágédiájának czimszerepében láttuk
viszont a művésznőt, aki ismételen arról
győzött meg bennünket, hogy a szinpad-
hoz való hűtlensége nagy vesztesége a
színeszetnek. *B. Békéssy Rózsa Magdol-
nája* testestől-lelkestől ugyanaz a Mag-
dolna, amelyet az író megalkotott. —
Magdolna tisztaságát, ártatlanságát, sze-
relmét, Magdolna megtört hűségét, buká-
sát, züllését, kétségbeesését és szenvedé-
lyeinek nagyságát láttuk abban a kiváló,
gondosan, öntudatosan, sok tekintetben
önálló felfogással és hatalmas drámai erő
nyomán fakadó közvetlen hatással kivitt
művészi alakításban, a melyet *B. Békéssy
Rózsa* élénk állított.

Magával ragadta minden jelenésében
nemcsak a közönséget, hanem a szerep-
lőket is: Nyílt színen és felolvasások után
lelkes taps zugott a nézőtérén, méltó jele-
ként a közönség elismerésének és lelke-
sedésének, a mely a művésznőt színre-
léptekor egy remék virágkosárral fogadta.

Kivüle *Szilágyi Vilmost* (Ferdinánd),
Benedek Gyulát (Berczi), *Vidor Dezsőt*
(Laczi) illeti meg a föltétlen elismerés.

Kisebb szerepükben *Csigaházi Etel*
(Ágnes), *Kiss Irén* (Zsófi), *Bartha*
(Gyömbér), *Szabó Irma* (Magdus) és
Rubos (Lajos) váltak ki.

Az előadásnak 10 óraker volt vége.
Közönség szép számmal volt jelen.

A hatalmak és Görögország.

A Reuter ügynökség a következő
kommunikét közli: Ha Görögország, ismét-
elt megintés daczára, ragaszkodik jelen-
legi eljárásához, a hatalmak nem tehetnek
egyebet, minthogy erőszakkal fogják arra
kényszeríteni, hogy más utra térjen. Ez a lép-
és talán akarata ellenére volna a hatalmak-
nak, ámde Görögország magatartása te-
remtette meg azt a helyzetet, a mely az
európai békét oly komolyan fenyegeti, hogy
ez a lépés elkerülhetlenné válik.

A mi a Krétai paczifikációt illeti, a
török kormány nem ellenzi, hogy azt a
hatalmaknak engedje át. A kabinetek e
tekintetben számítanak a hajóparancsno-
kok tanácsaira. És a mint már eddigel is
czélszerűnek bizonyult a sziget főbb pont-
jainak egyes megszállása, úgy fog az a
továbbiakban is megtörténni.

E felhivatalos izü kijelentéssel szem-
ben azonban az angol közvélemény meg-
marad azon a nézeten, hogy az egész
szigetnek okkupációja néhány matrözcsa
pattal kivihetetlen. Ehhez egész hadsereg
kell, hegyi ütökkel, szekereszapatokkal.
Az angol nép rokonszenve Görögország
iránt különben folyton fokozódik.

Még a konzervatív lapok is, *Kané-
nak nemzetközi megszállásában, a török
uralom végének a kezdetét látják Kréta
szigetén*, mind a mellett ajánlják Görög-
országnak, hogy miután megtették, a mit a
beesület parancsolt, ne ragaszkodjanak
továbbra is az aktív eljárásához. A liberá-
lisabb körök melegeznek, ha a nemzet-
közi megszállás a törökök ellen irányul.
Általános volna azonban a felháborodás,
írja a *Daily News is, ha Salisbury lord
Kréta ismét a szultán kezére járjaná*. A
történeti hagyományon alapuló rokonszeny
mellett, a melylyel Anglia Görögország
iránt viseltetik, az angol matrözoknak a
görök hadsapatok ellen tett első lövése
itt valóságos lázadást idézne elő. Görög
ország biztos lehet abban, írja a *Daily
Chronicle, hogy legvérmesebb reményeinket
és legőszintébb óhajtasainkat fűzzük sike-
reihez*.

Egyhangú dicsérettel magasztalják
Bécsben a hatalmak egyetértését és mi-
után ma a helyzet kissé nyugodtabbnak
látszik, általános megegyezéssel konstá-
tálják, hogy az európai békének a görög
kaland által felidézett veszélyeztetése most
már háttérbe szorul. Diplomáciai és poli-
tikai körökben azonban most annál szük-
ségesebbnek tartják, hogy a portára eré-
lyes nyomás gyakorollassék a reformok
biztosítása és gyorsítása érdekében.

Annak az európai határozatnak a
végrehajtása is, hogy Kréta legfontosabb
pontjait megszállották, nem czéloz egye-
bet, minthogy megértessék Görögország-
gal, hogy kénytelen-kelletlen engedelmes-
kednie kell a nagyhatalmak akaratának.
Diplomáciai körökben bizton várják, hogy
a görög királyság mielőbb ez irányba fog
térni. Az athéni kormány ezt most a vis-
majorra való hivatkozással a legkönyeb-
ben megtehetné. Ha azonban Görögország
minden várakozás ellenére folytatná ak-

cióját, a mi a legutolsó jelentések szerint
nem vehető kizártnak, úgy annak a lehe-
tlisége is beállhat, hogy a Pyreusba euró-
pai hadihajók fognak küldetni.

A mérsékeltbb irányu párisi lapok
kijelentik, hogy a nagy többség által, a
Hannotaux tartózkodó álláspontját helye-
selte, a kabinet helyzete külpolitikai te-
kiptetben határozottan javult. A radikális
lapok ellenben úgy vélekednek, hogy Ha-
nnotaux hallgatása még súlyosabbá teszi a
francia kormány felelősségét. A Gaulois
és a Petit Parisien remélik, hogy miután
most már Vilmos német császár is cselek-
vés terén lépett, ez gyorsítani fogja a
görög-török konfliktus megoldását.

Több lap megrója Görögországnak
czéltalan, kihívó politikáját és azt kíván-
ják, hogy most már, miután a nagyhatal-
mak csapatai megszállották Kanéat, saját
érdekeiben okosabb irányba térjen.

A Temps londoni levelezője által
arról értesül, hogy az európai hatalmak
által athéni képviselőiknek küldött távira-
tokat addig tartották ott vissza, a míg
György herceg hajórajja Kanéba érke-
zett. A görög kormánynak ez az önkényes
eljárása igen elkedvetlenítette a nagyh-
talmakat.

Irodalom — Művészet.

„Az 1848—49-iki Magyar Szabad-
ságharcz története” czimű nagy munkából
most jelent meg a 75-ik füzet, melybe
Gracza György az orosz betörés kapcsán
az európai nagy hatalmak és Magyaror-
szág között tárgyalásokat mondja el szá-
mos eddig ismeretlen új adat felhasználá-
sával. E füzetből látjuk, hogy 48-as hon-
védeink milyen nagyra növelték a ma-
gyar nemzet hírnevét és dicsőségét. A
füzet képei ezek: Petóti halála. Falragasz
1849-ből, I. Miklós czár 1849 június
18-án Grábnál a határszélen megáldja
Magyarország ellen induló hadait.

Nyilvános nyugtázás.

A debreczeni róm. kath. el. iskolákban
a szegény gyermekek felruházására befolyt
kegyes adományokról.

Mélt. Dr. Wolaffka Nándor 100 frt,
Légszergyár, Szt.-Királyi Tivadar 5—5 frt,
Reviczky József, Schmidt 4—4 frt, Kuncz
József és Tsa, Mihalovics István 3—3 frt,
2—2 frt: Donogán, Morvai, Kenézyné. Sze-
pessy Antal, Dr. Rotschnek, özv. Fényes
Gyuláné, Czichini Kálmán, Szalay István,
Huzly, Lujza. 1—1 frt: Antolovics Gy., olvhtl,
Dankó Kontsek Géza, Blattner Gyula, olvhtl,
ifj. Pájez József, Gondy Károly, olvhtl, Kör-
ner Adolf, Pálmaffy Pál, Ferenczy, olvhtl,
Kenézy Lujza, Matula Ede, Műépítész, Ipar
és keresk. bank, Weiszné, Nagy Lajos, Ög,
olvhtl, Kovács, Kain Albertné, Szikszay Gy-
uláné, Márk Endréné, Lengyel Imréné, Márton
László, Liptai Miklós, Kéki Sándorné, Vinnay
Gézáné, olvhtl, Zuna Gyula, László Albert,
Lamprecht, Csáthy Ferencz, Széll Mór, olvhtl,
Szegehó István, Dr. Sz. Elemér, Gebey Fe-
renczné, Végh János, Somos Árpádné, Pün-
köstiné, ifj. Csanak József, Gaszner Károlyné,
György Mihály, Trázi L., Fogel Gyula, Benkó
Sándorné, Többen, Dr. Wolaffka, N. N., Gróf
Kornisné, olvhtl, Matula Ede, ifj. Baresay
Miklóné, Balogh Irén, Demetrovics Erzsike,
N. N., Szikszay Lajosné, Közgazdasági bank,
Dr. Müllerné. 50—50 krt: Seihermann H.,
Spies Viktorné, Marjalaky Sándorné, Kállay
Lujza, Sugár, Örvös Jenőke, Kovács, Kömley,
K. Gyuláné, Sipos András, Schovanetz Ág-
nes, Schachtner Gézané, olvhtl, u. a. Hankus
Károly, Berger Jenő, Botos Antal, Zuna
Gyuláné, olvhtl, N. N., M., Donogán Katicza,
Kupinszky János, Spigelhalter Laura, Rajezi
Vilmosné, Molnár Istvánné, Knoll k. a., ifj.
Wagner Gyula, Engeszer Józsi, Janka, Hus,
Iréne, Szepessy Antalné, Geréby Fülöpné,
Horváth, Legányi Gyuláné, Demetrovics Er-
zsike, Marchart Józsi, özv. Udvarhelyiné,
Vértessy Lajosné, özv. Fabricius Gézané,
Liptay Gáborné, Szentésné, Hrabéczy A.,
Harsányi Jolánka, Végh János, Dr. Hrabéczy,
Szedlák, Hamernyik, olvhtl 67, olvhtl, Cser-

halmy József, Csapó Krisztina, N. N., özv. Konthy Józsné, Paksy Imréné, Garam Jenő, olvhtl. Harsányi István, Buttykay M., Viktor — Viktorné.

(Folyt köv.)

CSARNOK.

Marina-villa.

Irta: Sz. Buday Etel

(Folytatás és vége.)

— Balduin — rebegé Zélia, vizes alakjával az ifjuhoz simulva, feltekintve reá. — Szeretsz? — kérdezé, sovár vágyakozással, mintha csak biztos kikötőben hajóztak volna, olyan nyugodtan.

— Ugy-e szeretsz? . . . Mond ki ez ígét mielőtt meghalnék, hogy idévülten juthassunk a tulvilágba. Ugy-e szeretsz? — folytatá kedvező választ olvasva ki szeméből, egy erős villám fényénél. — Szeretsz én drágám? . . . És szivedben szerelemmel együtt halunk meg össze ölelközve . . .

A szerzetes Istennek tett fogadalmát elfelejtve, emberi voltát meg nem tagadva az utolsó percekben, férfiként viselkedett. Szorosan keblére ölelve Zéliát, víztől esapzott haját ajkival érintette.

Azon pillanattól Zélia glória fényt látott hajójok körül derengeni, mi a fel tornyosult hullámokat eltakarta előle s mennyei zeneként hangzott füleiben az „Ave-Mári“-ára hívó harangja, mi csakis lelke víziójának a szüleménye volt.

— Edesem! hallod-e aharang imára hívó szavát? Mily biztatón bug . . . Mária! oh Mária légy velünk! — folytatá Balduin, még szorosabban karolva magához a szép teremtes remegő alakját s mintegy önfeledten lázas önkívületben sutogá:

— Szeretlek . . . Imádlak téged, te földi asszony! . . . Te édes, te kedves, te mindenem a halálig . . . Te vigassza a lelkemnek . . . Te üdvöm! . . . Te szerelmem! . . .

Megborzongtak. Jéghideg fuvallat siklott végig rajtok; bizonyára a tulvilág fagyos lehellete.

Erős égdőrej, vakító villámok cizikáltak felettök. A haragos zöld tajtékos hullámok egymást nyaldosva csaptak össze a kis bárka felett, még nagyobb sötétséggel elborítva a benne ülőket, kik felejtve a veszélyt, csak egymás közellétét érezték.

Zélia, elragadtatva a boldogság mámorától, hévvel kulesolta karjait szerelme nyaka köré, nem érezve a halál lehetőségét, nem félve a megsemmisülést, csak kedvese közellétét érezte, csak kedvese szavait figyelte, amint a haldoklók utolsó imáját előmondta és befejezte:

Uram! hallgasd meg könyörgésünket, hogy elnyerhessük az örök életet. Amen. . . .

Hullámzott, tajtékozott tovább a tenger és jött egy óriás nagy hullám, mit szél forgatag hajtott, mely reá zuhanva, reá terült a kis bárkára s mint csipke szemfödél, eltakarta, eltemette a bent ülőkkel együtt, kiknek utolsó sóhajok, a víz töléséren keresztül égbe szállt.

Es ugyanazon perczben gyötrő álomból riadt fel Marina villának az ura.

Azt álmódá a lombékok mellett elszunyadva; hogy a villát összes kincseivel, tudásának összegyűjtött halmazával együtt elborított a hullámzó tenger áradat s mind ezek elvesztésénél jobban fájlalta szép hitvesének elpusztulását, kit elragadtott tőle egy bőszi hullám.

Almából riadva segélyért kapkodott és az egyik méreggel telt üveg lombékot leverte s a halált okozó gőz minden tudásával egyetemben megsemmisítette. . . Megölte halátlanul az, a mit az életben legtöbbre becsült a tudomány, miként fe-

leségét s a fiatal szerzetest is, szenvedélyök tulzó érzete pusztulásba üzte.

Érzelmünket akarunk felett nem jó tulkapni hagyni.

*

S mióta a Marina villa elhagyatva áll, mintegy igazságot kérve ég felé törő sugár tornyaival, azóta a nép hite elátkozottnak tartja, a hol kísértő szellemek tanýáznak, melyek viharos időben egymást üzik, kergetik. S jaj, azon földi lénynek, ki olyankor közelökben jut . . .

Lehet, hogy az a három lélek amelyek egyszerre végzetszerűen pusztultak el, egymást üldözve, egymástól kéri számon a mult életnek soha nem élvezett boldogságát, miután a tulvilágból is vissza vágyódnak.

Közgazdaság.

Érték-tőzsde.

A debreczeni „közgazdasági bank részv. társaság“ közlése. 1897. február hó 19-én.

Allamadósság:

Magyar aranyjárdék 4%	122.—	122.50
„ vasuti beruházásiköt. 4%,	123.—	124.—
„ koronajárdék 4%	99.20	99.70
„ regále vált. köt. 4%,	100.75	101.75
Osztrák aranyjárdék 4%	123.—	123.50
Egységes államkötvény 4%,	101.25	101.75
Tisza-szegedi 4%-os nyer.-sorsj.	140.—	141.—

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	393.50	394.—
Osztrák hitelbank részvény	362.—	362.25
Magyaripar-és keresk. bank. r.	100.—	101.—

Sorsjegyek:

Magyarjelzálogbank 4%-ossorsj.	123.—	124.—
„ 3-os	103.50	104.50
Osztrák földhitel sorsjegy 3%,	118.50	119.50
Magyar vöröskereszt sorsjegy	11.—	11.50
Osztrák	20.50	21.—
Olasz	12.25	12.75
Bazilika sorsjegy	7.50	8.—
J6-sziv	3.90	4.30

Pénznomok:

Cs. és kir. arany	5.65	5.73
20 márkás arany	11.75	11.79
20 frankos arany	9.50	9.52
1 Sovereigns	12.—	12.04
Debr. I-ső tkptr. 4%,	99.—	99.50

Debreczeni piacz.

Febr. 15—16. heti vásár.

Gabonavásár.

Buza, piaczra hozatott 940 kgr. I. rendü 7.80, II r. 7.75, III r. 7.70.

Rozs, piaczra hozatott 650 kgr. I. rendü 5.70, II r. 5.65, III r. 5.60.

Kétszeres, piaczra hozatott 710 kgr. I. rendü 6.70, II. r. 6.65, III r. 6.60

Árpa, piaczra hozatott 620 kgr. I. rendü 4.40, II r. 4.35, III r. 4.30.

Zab, piaczra hozatott 660 kgr. I. rendü. 5.60, II r. 5.55, III r. 5.50.

Tengeri, piaczra hozatott 810 kgr 6-tengeri I. rendü —, II. r. —, III. r. —. Uj tengeri I r. 3.60, II. 3.55 III. r. 3.50.

Köles 5.—, 4.90, 4.80.

Köleskása 13.—, 12.50, 12.00.

Burgonya 2.— 1.80 1.70

Piaczi árucikkék:

Kilonként: Árpakása 14 36 kr, aszaltszilva 22 kr., asztali dara 17 kr, burgonya 3 kr., borsó szepességi 18 kr., szatmári 18 kr., bab fehér 10 kr., sárga 10 kr. disznó-zsir 58—60, czukor 44, irós-vaj — frt — kr., köleskása 15 kr., lenese szatmári 24 kr., szepességi 26 kr., liszt Nr. 1. 15 kr, Nr. 2. 14 kr., Nr. 13½ kr., Nr. 4. 13½ kr., Nr. 5. 12 kr., Nr. 6. 12½ kr., olvasztott vaj 80 kr., só darabos 11 kr., darált 12 kr.,

rizskása 15—36 kr., szappan 22 kr., szalonna sós 60—62 kr., sótlan 58 kr., kávé 2, frt — kr.

100 kilónként: Bab fehér 8— babsárga 7.50 burgonya 2.00, só darabos 10.80, só darált 11.30, d. zsir 56—58 frt, széna I. rendü 2.60, II. r. 2.10, III. r. 1.50, szalma I. r. 60 frt, II. r. 50, szalonna sós 50—52 frt, szalonna sótlan 54— frt, háj 56—58 frt, juh turó 56—, szappan 19.50 frt, aszalt szilva 19— frt, borsó 16.50 frt, lenese 19.50 frt, rizs 18 frt, pirszén 2.00, salgótarjáni 1.50, szalonkőszén 1.80, árpakása 14.—16.—32

Literenként: Tej 10 kr., tejfel 40 kr., aszalt-szilva 24 kr., petroleum 20 kr., borsó 15—16 kr., lenese 14—16 kr., bab 8—10 kr., köleskása 12 kr.

Tüzifa: 4 köbméter tölgyfa 12 frt bükkfa 13 frt, nyárfa 7.00 kr., fafelvágás 2.40 frt, beszállítása 1.20 kr.

Allatvásár.

Egy pár hizott ökör — — — frt tehén 100—150 frt, hizott tehén bornyával 90—140 frt, fejős tehén bornya nélkül 100—200 frt, meddő tehén 65—100 frt, I. r. jármos ökör 300—370 frt, II. r. jármos ökör 250—300 frt, III. r. jármos ökör 180—200 frt, tinó 110—150 frt, üsző 30—50 frt, rugott üsző bornyu 15—25 frt, ökörbornyu 25—50 frt. Egy pár anya birka —, egy pár magyar juh —, egy pár ürü birka —, egy db. bika egy db. jó igás ló 150—250.

Ló felhajtattott 550 db., elkelt 350 db. Marha felhajtattott 950 db., elkelt 700 db. Sertés felhajtattott 300 db., elkelt 260 db. Sovány. 6—12 hónapos — frt. Egy éves—másfél éves — frt. Másfél éves—kétéves — frt. Öreg sovány — fra Kövér kilója — kr. Uj szalonna 49—52 kr., Juh és birka felhajtattott — db. elkelt — db.

Husárak: Marhahus 36, 40, 44, 48, 50, 52, 54, 56, 60 kr. Bornyuhus 48—56 kr. Sertés-hus 48, 50, 60 kr. Juhhus 34—36 kr.

Napszámárak: Havi átlag, férfi ellátással 30 kr, ellátás nélkül 50 kr. nő ellátással 20 kr, ellátás nélkül 40 kr. gyermek ellátással 15 kr, ellátás nélkül 13 kr.

Budapesti gabona-tőzsde.

Budapest, február 18.

Buzát ma jól kínáltak, a kereslet kedvező volt. — Elkelt szilárd irányzat mellett 40.000 métermázsa 5 krajczáral magasabb áron.

Egyéb gabonaneműekben kevés volt a forgalom változatlan maradt.

Eladatott:

Buza. Tiszav.: 300 mm. 80. kg. 8.37 frt. 100 mm. 79.5 kg. 8.25 frt. 400 mm. 79.5 kg. 8.22 frton mind három hónapra. **Zab:** 5.85—6.27.

Natáridő-üzlet.

Az irányzat szilárd volt s jó forgalom mellett az árak is emelkedtek.

Hivatalos felmondások nem történtek. Hivatalos zárófolyamok. Délii órákor az árfolyamjegyző-bizottság a következő hivatalos zárófolyamokat állapította meg:

	frt
Buza szept.—októberre 1897	7.42—4.3
„ márcz.-ápr.-ra 1897	7.86—8.9
„ május—júniusra 1897	7.85—8.6
Rozs 1897	6.56—5.8
Tengeri máj.—jun.-ra 1897	3.85—3.87
Zab márcz.—ápr.-ra 1897	6.06—6.08
Repcze aug.—szept. 1897	10.95—11.05

Zárlat 4 óra 30 perczkor:

	frt
Buza őszi 1897	7.44—7.45
„ tavaszra 1897	7.90—7.91
„ máj.-júniusra 1897	7.87—7.88
Rozs 1897	6.57—6.58
Zab 1897	3.86—3.87
Tengeri máj.—jun.-ra 1897	6.00—6.07
Repcze 1897	11.10—11.15

Debreczeni városi színház.

Folyószám 147. 32-ik Bérletszűnet.

Pénteken, 1897. február hó 19-én:

másodszor:

Celestin apó.

Víg operette 3 felv., irták: M. Ordoneau és H. Keraul, fordították: Makai Emil és Reiner Ferencz, zenéjét szerző: Audran.

Bérkocsik díjszabályzata.

	Két lovas	Egy lovas
I. Napsámra:		
Egész napra, reggeli 7 órától esti 9 óráig	5	3
Fél napra, reggeli 6 órától d. u. 1-ig, vagy d. u. 1-től esti 9 óráig	3	2
II. Órassámra.		
Fél órára	40	30
¼ órára	60	45
Egy egész órára	80	60
Minden következő órára	40	30
Az utolsó órán túl félórára v. kevesebb időre	20	15
III. Egyes járatokért.		
Megállapodás és visszamenet nélkül a város sorompóián belül.	50	30
IV. Meghatározott járatok.		
Temetéseknél (valláskülönbség nélkül), ha a végtisztesség a templomban történik.		
A temetőbe ki és vissza	2	1 40
A háztól egyenesen a temetőbe ki és vissza	1 20	80
A színházba menet	60	40
A színházból jövet	80	60
Bármely vasuti indóház vagy raktárhoz nappal menet vagy jövet kézi táskával	50	30
Éjjel menet vagy jövet kézi táskával	80	60
A kocsis mellé elhelyezett minden darab mátha után külön 10 kr. díj jár.		
A koresolyázó, vagy esónakázó tóhoz, cukor-gyár, légszesz-gyár, kertészeti egylet és gőzmalomhoz menet vagy jövet	50	30
Menet és visszajövet egy órai várakozással	80	60
A nagyerdei fürdőházhoz, polgári vagy katonai lövöldéhez menet vagy jövet	50	30
Menet és jövet egy órai várakozással	1	70
Minden következő órára	60	40
Külső barom- és lóvásártérre oda és vissza egy órai várakozással	1 20	90
Minden következő órára	40	30
Katonai laktanyához és katonai kórházhoz menet vagy jövet	50	30
Menet és visszajövet 1 órai várakozással	80	60
Minden további órára	40	30

A díjak reggeli 6 órától esti 9 óráig számítatnak.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1896. október hó 1-től.

Egységes vasuti idő szerint.

Debreczenből indul:	ó. p.
Budapest felé (gyorsvonat)	reg. 8 40
Budapest-Nagyvárad felé	d. u. 12 36
Budapest-Nagyvárad felé	este 10 31
P.-Ladány-Nagyvárad-felé*)	d. u. 3 48
P.-Ladányig (minden kedden)	déli 12 —
Csak P.-Ladányig vegyes vonat.	este 8 15
Szatmár-M.-Sziget felé	d. u. 4 07
Szatmár-M.-Sziget felé	este 8 —
Szatmár-M.-Sziget felé	éjjel 3 05
Csak Szatmárig	reg. 5 30
Miskolcz-Kassa felé	reg. 8 25
Miskolcz-Kassa felé	este 8 10
Szerencs-S.-A.-Ujhely-Kassa felé	d. u. 4 02
	reg. 5 28
H.-Büszörmény-Büd- Sz.-Mihály-felé	reg. 5 51
	d. u. 3 57
	d. u. 4 10
Füzes-Abony felé (m. áll. v.-től)	reg. 4 42
" " (vásártérről)	reg. 5 —
Óhat-Kócs-Polgár felé m. áll. v.-től	d. u. 4 12
" " (vásártérről)	d. u. 4 24
Derecske-Nagy-Léta felé	reg. 8 35
Derecske-Nagy-Léta felé	d. u. 4 17

*) P.-Ladánytól gyorsvonat.

Budapestre érkeznek:

A reggel 8 ó. 40 p.-kor induló gyv.	d. u.	1 50
A déli 12 ó. 36 p.-kor induló szv.	este	8 10
Az este 10 ó. 31 p.-kor induló szv.	reg.	5 45

Budapestről Debreczenbe

indul:

A délután 3. ó. 47 p.-kor érkező szv.	reg.	9 40
Az este 7 ó. 09 p.-kor érkező gyv.	d. u.	2 15
Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező szv.	este	7 05
Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező szv.	este	9 15

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai” nyomda és kiadó részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: Ifj. Gily Ede.

Eladó

a hüvelyes-utcza
1070. sorszámú ház
161-3-2 és
ondódi földje.

Felvilágosítást ad a tulajdonos távolléte miatt **Dr. Nagy Lajos ügyvéd Darabos-utca 984. sz. a.**

Sürgönczim: Kegyelet.

Telephon 66. szám.

„KEGYELET”

Első debreczeni disz-temetkező intézet Tisza-palota, Kenyér-piacz.

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmét a mai kor igényeinek megfelelően felszerelt intézetemre felhívni, mely helyben a legrégebb; valamint azon körülményre, miszerint A. M. Besohorner esasz. és kir. udvari szállító érozkoporsó-gyárossal történt kedvező egyezségem folytán azon kellemes helyzetbe jutottam, miszerint t. vevőimnek az éroz koporsókat gyári árban számíthatom, a mi circa 30% különbözet az eddigi árakhoz.

Temetéseket már 10 frttól kezdve a legdiszesebb a legnagyobb figyelemmel rendkívül jutányosan teljesítek.

A midőn a n. é. közönségnek előforduló szomorú esetekben megtisztelő bizalmát kérem, biztosítom a **legsolidabb, figyelmes, pontos és legjutányosb kiszolgálásomról;**

kiváló tisztelettel

KERNÁTS GYULA

106-10-7

„Kegyelet” tulajdonosa, közkórház szállítója.

Bársonykoporsós temetést 70 frttól kezdve elvállalok.

Hatásos reklámtáblákat

arany vagy ezüst préseléssel;

gyönyörű kivitelű színes rajzokkal ellátott

Üzleti reklámkártyákat

tetszés szerinti szöveggel;

Raktári nyomtatványokat;

erős vászonkötésű

Bevásárlási könyvecskéket

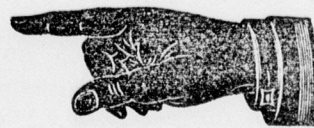
* olcsóbban mint bárhol *

CSOKONAI

nyomda- és kiadó részv.-társaság

Debreczenben.

ajánl

Mű- és Könyvnyomda

Hírlapkiadó-vállalat

Disz-mű-könyvkötészet